

ШКОЛА МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Гендерно орієнтоване бюджетування

Лілія Гонюкова

II сесія, Київ
02 – 07 листопада 2020

ПРОГРАМА

Шляхи запровадження гендерно орієнтованого підходу у бюджетний процес

ГОПБП як сучасний інструмент подолання гендерних розривів

Умови для впровадження ГОПБП в Україні

Застосування гендерно орієнтовного підходу у бюджетному процесі

Гендерний аналіз бюджетних програм

Моніторинг та оцінювання гендерно чутливих програм

ОРГАНІЗАЦІЯ
ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ
УКРАЇНА

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРОЄКТ
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

ДЕСПРО

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

Гендерно орієнтоване бюджетування

EQUALITY VERSUS EQUITY

In the first image, it is assumed that everyone will benefit from the same supports. They are being treated equally.

In the second image, individuals are given different supports to make it possible for them to have equal access to the game. They are being treated equitably.

In the third image, all three can see the game without any supports or accommodations because the cause of the inequity was addressed. The systemic barrier has been removed.

Гендерно орієнтований підхід у бюджетному процесі - термін, прийнятий Міністерством фінансів, означає врахування гендерних аспектів на усіх стадіях бюджетного процесу в Україні та висвітлення у відповідних бюджетних документах цілеспрямованості на забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків (гендерної рівності).

Мета застосування гендерно орієнтованого підходу у бюджетному процесі - підвищення економічної ефективності та прозорості видатків бюджету з урахуванням потреб різних груп жінок і чоловіків, дівчаток і хлопчиків.

Суть застосування гендерно орієнтованого підходу у бюджетному процесі - «побачити» інтереси жінок і чоловіків і забезпечити їм рівний доступ до послуг.

Цілі застосування гендерно орієнтованого підходу у бюджетному процесі:

- забезпечити справедливу бюджетну політику та сприяти зменшенню нерівності між жінками та чоловіками в усіх сферах суспільного життя;
- заохочувати до ефективнішого використання державних витрат відповідно до заздалегідь визначених цілей щодо розподілу ресурсів та послуг, орієнтованих на чоловіків і жінок;
- дати краще розуміння державних доходів та витрат, а, отже, забезпечити більшу прозорість державної політики, яка здійснюється національними, регіональними та місцевими органами влади.

Завдання впровадження гендерно орієнтованого підходу у бюджетному процесі:

- посилити участь громадян у бюджетному процесі, особливо, жінок;
- сприяти більшій адресності та підвищенню якості послуг для населення;
- забезпечити ефективне використання бюджетних коштів;
- посилити підзвітність та прозорість бюджетного процесу

Умови для впровадження ГОПБП

- **Розуміння ґендеру** (усвідомлення того, яке значення для суспільства мають ґендер та ґендерні відносини, а також як їх оцінює Уряд).
- **Встановлення нових вимог до системи збору статистичних даних** (дані з розбивкою за статтю є необхідною передумовою для оцінки впливу ґендерної політики).
- **Прозорість, партнерство і співробітництво.**
- **Політична воля (прихильність).**

Основними нормативними документами, що визначають державну політику ґендерного бюджетування в Україні, є:

Указ Президента від 25.08.15 р. № 501/2015 «Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини» та План дій щодо її виконання;

Річна національна програма під егідою Комісії Україна – НАТО, затверджена [Указом Президента від 28.03.18 р. № 89/2018](#) (розділ «Ґендерна рівність»);

Державна соціальна програма забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року, затверджена [постановою КМУ від 11.04.18 р. № 273](#);

Національний план дій із виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2020 року, затверджений розпорядженням КМУ від 24.02.16 р. № 113;

Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки, затверджена [розпорядженням КМУ від 08.02.17 р. № 142-р](#) (далі – Стратегія № 142);

Закон від 07.12.17 р. № 2229-VIII «Про запобігання та протидію домашньому насильству»;

[Закон від 08.09.05 р. № 2866-IV](#) «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» (далі – Закон № 2866);

Закон від 20.09.11 р. № 3739-VI «Про протидію торгівлі людьми»;

Закон від 06.09.12 р. № 5207-VI «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»;

Методичні рекомендації щодо застосування ґендерно орієнтованого бюджетування для головних розпорядників коштів державного бюджету в Україні, затверджені наказом Мінфіну від 02.01.19 р. № 1.

Впровадження гендерно орієнтованого підходу в бюджетний процес

- здійснення огляду нормативно-правових актів та інших документів, які містять інформацію про гендерну рівність;
- проведення гендерного аналізу бюджетних програм;
- прийняття рішень за результатами гендерного аналізу бюджетних програм;
- моніторинг гендерно чутливих бюджетних програм.

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ГЕНДЕРНОГО БЮДЖЕТНОГО АНАЛІЗУ

Крок 1. Визначення гендерних проблем у галузі (аналіз ситуації). Головна мета цього етапу — аналіз становища різних груп жінок і чоловіків у конкретній галузі, якої стосується програма, обрана для аналізу. Цей крок спрямований на визначення основних цільових груп програми, встановлення їх становища та можливостей.

Крок 2. Збір інформації (вихідних даних про програми, що аналізуються). Головна мета етапу — аналіз вихідних даних програми, обраної для дослідження. Цей крок спрямований на визначення основних даних про програму, її мету, завдання, основних бенефіціарів, виконавців та розмір видатків.

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ГЕНДЕРНОГО БЮДЖЕТНОГО АНАЛІЗУ

Крок 3. Проведення гендерного аналізу діяльності (заходів, послуг). Головна мета етапу – аналіз основних (конкретних) видів діяльності за програмою (заходів, послуг). Цей крок спрямований на дослідження основних заходів програми, з'ясування їх впливу на гендерну рівність у галузі.

Крок 4. Проведення гендерного аналізу видатків бюджету. Головна мета етапу – аналіз структури видатків бюджету, спрямованих на здійснення програми та заходів, передбачених відповідним бюджетом. Цей крок дає змогу провести оцінку розподілу бюджетних коштів між різними групами жінок і чоловіків – бенефіціарів програми.

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ГЕНДЕРНОГО БЮДЖЕТНОГО АНАЛІЗУ

Крок 5. Формування цілей та рекомендацій з посилення гендерної рівності. Головна мета цього кроку – формування цілей та рекомендацій з посилення гендерної рівності за програмою (на заходи, послуги). Крок спрямований на вироблення рекомендацій з досягнення гендерної рівності в межах програми.

Гендерний бюджетний аналіз дозволяє відповісти на два головні питання:

- Який вплив галузева та (або) бюджетна політики здійснюють на гендерну рівність?
- Заходи програм та видатки бюджету, спрямовані на їх здійснення, посилюють чи послаблюють гендерну рівність?

На основі висновків, зроєлених за результатами гендерного аналізу бюджетної програми, рекомендується розробити пропозиції, які можуть, зокрема, передбачати:

- шляхи врахування гендерного аспекту у бюджетній програмі та відповідні характеристики для включення до неї;
- заходи з подальшого впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі;
- заходи із зменшення гендерних розривів, усунення гендерної дискримінації, забезпечення потреб, задоволення інтересів жінок і чоловіків та/або їх груп, що можуть бути вжиті головним розпорядником;
- вдосконалення процесу збору та обробки даних, запровадження нових та/або перегляд існуючих форм статистичної та адміністративної звітності.

Моніторинг та оцінювання гендерно чутливих програм

Основними завданнями моніторингу є відстеження на систематичній основі стану виконання гендерно чутливих бюджетних програм та отримання актуальної інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень.

Дані, отримані в процесі моніторингу, враховуються при проведенні гендерного аналізу бюджетних програм у подальшому. Потрібно врахувати, що розроблення та впровадження стратегії/програми/проекту здійснюється циклічно.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Контакти: : **Гонюкова Лілія Василівна**
gonyukova@ukr.net
+38(050)9311729